

۲۰۱۷/۰۷/۱۲

پوهندوی آصف بهاند

دهانس کریستین اندرسن

د ماشومتوب کور

(H. C. Andersen barndomshjem)

لومړۍ برخه

مشهور دنمارکی لیکوال هانس کریستین اندرسن د ۱۸۰۵م کال د اپریل په دویمه د دنمارک د اودنسی (Odense) په ښار کې زیږیدلی دی او وروسته له اویاوو کلونو ژوند نه، د ۱۸۷۵ کال د اګست په څلورمه د دنمارک په کپنهاګن (københavn) کې مړ شوی دی.

د ده د بیوګرافۍ په یوه برخه کې داسې راغلي دي:

«هانس پرته له څو تلپاتې آثارو او ریښتیني شهرت نه بل هیڅ شی نه درلودل او دا آثار او شهرت یې وریا نه وو تر لاسه کړي. ده دا شهرت د ډیرو کړاونو او رنځونو له کالو وروسته تر لاسه کړی و. ډیری نا امیدۍ او غمونه یې وګالل، خو دی دومره ماهر هنرمند و چې له همدې نا امیدۍ او غمونو نه یې ښکلا رامنځ ته کړه، نه تمامیدونکي ښکلا او دا ښکلا د ده په هر یوه اثر کې لوستونکي لیدلای شي.

د همدې له پاره ویلای شو چې هانس کریستین اندرسن د لویې شتمنۍ خاوند انسان دی. د ده شتمني د ده آثار او افکار دي او میراث یې هغه څه دي چې د خپلو آثارو له لارې یې په ښکلي ژبه خپلو لوستونکو ته ورکوي.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 4

د ده آثار تر اوسه پورې په یوسلو پنځوس (۱۵۰) ژبو ژباړل شوي دي. مخکې له مړینې نه یې له یو آهنگ جوړونکي سره د خپل تدفین د مراسمو د موزیک په باب خبرې وکړې. هانس هغه ته داسې ويلي و:

ډیری کسان چې زما مری به بدرگه کوي، کوچنیان به وي. د موسیقي غږ د هغو له کوچنیو قدمونوسره هم آهنگه جوړ کړه.

کیورگ براندرس، د هانس له منتقدینو څخه و، یوه ورځ یې له ده نه پوښتنه کړې وه:

داسې ورځ به وي چې د خپل ژوند داستان دې ولیکي؟

هانس په ځواب کې ورته ويلي وو:

ما هغه داستان پخوا لیکلی دی، د هغه نوم «د مرغواۍ بد رنگه چورگوری» دی.»

هانس د ډنمارک او نړۍ د نولسمې پېړۍ له پیژندل شوو او منل شوو لیکوالو څخه شمیرل کیږي. په ډنمارک کې د هانس کریستین اندرسن د زیږیدو ورځ ته «د کوچنیانو د کتاب نړیواله ورځ» نوم ورکړی شوی دی.

دوه کاله مخکې مې د ډنمارک او ټولې نړۍ د مشهور لیکوال، هانس کریستن اندرسن بيو گرافي په دې موخه خپره کړه چې ما هوډ کړی و چې د ده ځینې مشهورې کیسې پښتو ژبې ته را وژباړم. د هغه بيوگرافي مې د هانس کریستیان اندرسن **څوک** و؟ تر سر لیک لاندې د ۲۰۱۵ کال په جولای کې خپره کړه.

وروسته له هغه نه د هانس د کیسو ژباړې ته کیناستم او په ترتیب سره مې دا کیسې له ډنمارکي نه پښتو ته وژباړلې او همداسې په ترتیب سره مې خپرې هم کړې:

- ۱ - د **امپراتور** نوي جامې،
- ۲ - د هومر له **مزار** نه یو گل،
- ۳ - د سمندر وړه **بناپیری**،
- ۴ - وړوکی **کلاوس** او لوی کلاوس،
- ۵ - د مرغوی **بدرنگه** چورگوری،

د پاڼو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

دغه راز د ۲۰۱۵ م کال په جولای کې، د یو سفر په ترڅ کې کونپهاگن ته ورپیښ شوم او هلته د بحر په څنډه کې، د «سمندر وړې ښاپیری» مشهورې ایښودل شوي مجسمې لیدلو ته ورغلم او له نږدې مې ولیدله، بیا مې د دې لیدني گزارش د «د سمندر له وړې ښاپیری سره زما لیدنه» تر سر لیک لاندې ولیکه او په میډیا کې مې خپوره کړ.

د یاد گزارش په برخه کې ما داسې لیکلي وو:

«دنده په ډنمارک کې د خپلو سفرونو په لړ کې د ۲۰۱۶ کال د می له پنځمې نه د می تر اتمې پورې، کونپهاگن کې وم او د لیدلو وړ هغه ځایونو ته ورغلم چې نه مې وو لیدلي: د کونپهاگن ژوبڼ، د فریدرگس بیرگ بڼ، د ډنمارک د ملکي د اوسیدو ځای شا و خوا، د سمندر وړې ښاپیری د ناستي سیمه او ...

د ډنمارک په پلازمینه کونپهاگن، د اوبو په څنډه کې د سمندر د وړې ښاپیری د یادونو او کیسې د یاد ساتلو په خاطر د سمندر د وړې ښاپیری مجسمه جوړه شوې ده او د اوبو په څنډه کې پر یوې تیرې داسې کینول شوې ده چې، لیدونکي یې داسې گڼي چې وړه ښاپیری همدا اوس د دې نړۍ د لیدو په خاطر له اوبو را وتلې وي. هره ورځ هم ډنمارکیان او هم له بهره راغلي سیلانیان د وړې ښاپیری لیدلو ته ورځي.

زه هم د ۲۰۱۶ کال د می میاشتې په شپږمه وتوانیدم چې لیدلو ته یې ورشم. ما ته تر نورو لیدونکو ځکه د وړې ښاپیری لیدل او ملاقات مهم او په زړه پورې و، چې ما یې کیسه په دقت سره لوستې او ژباړلې، د مینې ټول داستان یې را ته مالوم او د وړې ښاپیری له قربانۍ او فدا کارۍ نه خبر او آگاه يم. په مینه ورغلم او ټوله تلوسه مې دا وه چې څو شیبې په خیال کې یوازې، د دې د ناستې د ډیرې په څنگ کې په دا بله ډبره ور سره کینم، د زړه په باغچه کې راز و نیاز ور سره وکړم، د ناکامې مینې او د هغې د درد پو بښتنه ځینې وکړم او ...

د سمندر وړه ښاپیری پټه خوله، له دوه سوه کلونو را په دې خوا تر اوبو لاندې مخلوقاتو او مخکې د مخ د مخلوقاتو د برید پر کرښه، د سمندر په څنډه کې پر یوې تیرې باندې داسې ناسته وه لکه همدا اوس چې له اوبو را وتلې وي، د خپلې ناکامې مینې په چورت کې وه او د دوه سوه کاله مخکې انسانانو د کړو وړو ننداره یې د اوسنیو انسانانو په څیره کې کوله.

د پاڼو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

د اوبو له تل نه را ختلي د سمندر وړه بڼاپيری يکي يوازي ناسته وه، ځان يې يوازي او بي غمخوره گانه؛ خو شاوخوا ته يې د مخکي د مخ مخلوق زښت ډير و چې يو په کې زه وم. ما هڅه وکړه چې څنگ ته يې ورشم او د زړه خواله ور سره وکړم، ور ته و وايم چې چې په دې راغلو خلکو کې بڼاپيری تر ټولو زيات ستا د نا کامي ميني کيسه او درد ما ته مالوم وي، زه يې درک کوالی شم، ستا د ميني هغه داستان تر نورو راغلو کسانو ما ته بڼه مالوم دی چې دوه سوه کاله مخکي هانس د انسانانو تر سترگو او غورونو رسولای و، هغه مي لوستی دی، د زړه په غورونو مي اوریدلی او درک کړی دی او خپلي مورنی ژبي ته مي ژباړلی هم دی.»

ما په پاسنيو کرښو کې د زړه له تله د سمندر له وړي بڼاپيری سره د زړه خواله وکړه، خو د سمندر وړي بڼاپيری زما غږ ځکه نه اوریده چې دا په خپلي ناکامي ميني پسې په نه را ستښدونکي سفر تللي وه او زه يوازي يوې مجسمې ته ولاړ وم او ورسره غږيدم، خو ځان مي په رښتيا د سمندر له وړي بڼاپيری سره احساساوه.

د لومړی برخي پای

د پاڼو شميره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکي په ځير و لولئ